

Suvestinė redakcija nuo 2015-03-24

Įsakymas paskelbtas: TAR 2014-11-21, i. k. 2014-17342

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„JAUNŲJŲ ŪKININKŲ ĮSIKŪRIMAS“ ĮGYVENDINIMO 2014 METAIS TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2014 m. lapkričio 21 d Nr. 3D–882
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120, 8 punktu ir 9.2 papunkčiu, atsižvelgdama į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1310/2013 (OL 2013 L 347, p.865), ir į 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), nuostatas ir siekdama, kad būtų efektyviai panaudotos EŽŪFKP lėšos,

tvirtinu Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ įgyvendinimo 2014 metais taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro

2014 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. 3D-882

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „JAUNŲJŲ ŪKININKŲ ĮSIKŪRIMAS“ ĮGYVENDINIMO 2014 METAIS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ įgyvendinimo 2014 metais taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1310/2013 (OL 2013 L 347, p.865), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1974/2006, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa, patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C (2007) 5076, su paskutiniais pakeitimais, patvirtintais 2009 m. gruodžio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C (2009) 10216 (toliau – Programa), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“, ir Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

2. Šios taisyklės taikomos pareiškėjams, teikiantiems paramos paraiškas 2014 metais.

II. ŠIOSE TAISYKLĖSE VARTOJAMI SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Šiose taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

3.1. **ES** – Europos Sąjunga.

3.2. **SGV** – sutartinis gyvulio vienetasis.

3.3. **ŽŪN** – žemės ūkio naudmenos.

4. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **jaunasis ūkininkas** – asmuo, kuris teikdamas paramos paraišką atitinka šiuos reikalavimus:

1) yra jaunesnis kaip 40 metų, bet ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus;

2) turi pakankamai profesinių įgūdžių ir kompetencijos (pateikiamas vienas iš ūkininko profesinį pasirengimą ūkininkauti įrodančių dokumentų, nurodytų Ūkininko arba jo partnerio

(partnerių) profesinio pasirengimo ūkininkauti reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 3D-131 „Dėl ūkininko profesinio pasirengimo reikalavimų“;

3) pateikia ūkininkavimo veiklos plėtros verslo planą;

4) pirmą kartą kuriasi kaip žemės ūkio valdos ir ūkio (toliau – valdos) valdytojas savo vardu;

5) yra įregistravęs žemės ūkio valdą ir ūkį teisės aktų nustatyta tvarka ne anksčiau kaip prieš 2 metus iki paramos paraiškos pateikimo;

6) užsiima žemės ūkio produktų apdirbimo, apdorojimo, gamybos ir paruošimo realizuoti veikla ir savo ūkio vadyba.

4.2. jaunojo ūkininko įsikūrimas – procesas, kai jaunesnis kaip 40 metų amžiaus fizinis asmuo registruotoje žemės valdoje (ūkyje) susikuria sąlygas, reikalingas ūkininkauti toje vietovėje. Jaunojo ūkininko įsikūrimo pradžia laikoma paramos paraiškos kartu su visais reikalingais dokumentais pateikimo data.

4.3. projekto įgyvendinimo laikotarpis – laikotarpis nuo paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje datos iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo Agentūrai datos.

4.4. Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-200](#), 2015-03-20, paskelbta TAR 2015-03-23, i. k. 2015-04044

4.5. žemės ūkio valdos padalijimas – žemės ūkio valdos sudarymo būdas, kai asmenys, pretenduojantys gauti paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“, iš fizinio asmens žemės ūkio valdos išregistruotus (-ą) žemės sklypus (-ą) įsigyja nuosavybės teise, įregistruoja jų (jų) pagrindu vieną ar kelias valdas ir ten įsikuria.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-200](#), 2015-03-20, paskelbta TAR 2015-03-23, i. k. 2015-04044

5. Kiti šiose taisyklėse vartojami sutrumpinimai ir sąvokos apibrėžti Programoje, Administravimo taisyklėse ir kituose šiose taisyklėse nurodomuose teisės aktuose.

III. PRIEMONĖS TIKSLAI

6. Bendrasis tikslas – gerinti žemės ir maisto ūkio konkurencingumą, skatinti jaunuosius ūkininkus imtis žemės ūkio veiklos ir neutralizuoti ūkininkų senėjimo demografiją daugelyje kaimo vietovių, gerinti gyvenimo kokybę, suteikti galimybes jauniesiems ūkininkams užsitikrinti pakankamas pajamas ir tinkamą gyvenimo lygį sau, šeimos nariams ir kitiems jų ūkiuose dirbantiems asmenims.

7. Specialieji tikslai:

7.1. siekti, kad jaunieji ūkininkai diegtų naujas technologijas, kurtų naują verslo aplinką;

7.2. didinti paramą gavusių jaunųjų ūkininkų dalį nuo visų paramą gavusių ūkininkų skaičiaus;

7.3. didinti ūkių plotus.

8. Veiklos tikslas – jaunųjų ūkininkų įsikūrimas.

IV. REMIAMA VEIKLA

9. Pagal Programos priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ (toliau – priemonė) yra remiamas jaunųjų ūkininkų įsikūrimas, kai šie patys asmeniškai dalyvauja žemės ūkio produktų gamybos, apdorojimo, paruošimo realizacijai ir ūkio vadybos procese.

V. LĖŠOS PRIEMONEI ĮGYVENDINTI IR PARAMOS DYDIS

10. Į paramą pagal priemonę gali pretenduoti kuriantieji gyvulininkystės, augalininkystės, daržininkystės, uogininkystės, vaistažolininkystės, gėlininkystės, sodininkystės arba mišrų ūkį. Parama skiriama už paramos paraiškos pateikimo metu naudojamą ŽŪN plotą ir už ŽŪN plotą, kurį pareiškėjas įsipareigoja turėti iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo datos, jei pareiškėjas paramos paraiškos pateikimo dieną neturi reikalaujamo minimalaus nuosavybės teisės valdomo ŽŪN ploto, ir atsižvelgiant į tinkamas finansuoti išlaidas be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM).

11. Kuriant gyvulininkystės, augalininkystės arba mišrų ūkį už 1 ha ŽŪN skiriama 3 452,80 Lt (trys tūkstančiai keturi šimtai penkiasdešimt du litai aštuoniasdešimt centų) (1 000 Eur (vienas tūkstantis eurų)). Kuriant specializuotą (kai ūkyje ne mažiau kaip 40 proc. ŽŪN yra užsiimama specializuota veikla) daržininkystės, uogininkystės, vaistažolininkystės, gėlininkystės, sodininkystės ūkį už 1 ha ŽŪN skiriama 6 905,60 Lt (šeši tūkstančiai devyni šimtai penki litai šešiasdešimt centų) (2 000 Eur (du tūkstančiai eurų)). Ši parama skiriama už tą ŽŪN plotą, kuris yra užsodintas ir (arba) planuojamas užsodinti iki projekto įgyvendinimo laikotarpio pabaigos minėtos specializacijos augalais, o už likusį ŽŪN plotą, kuris nėra ir nebus užsodintas specializuotos produkcijos augalais, skiriama 3 452,80 Lt (trys tūkstančiai keturi šimtai penkiasdešimt du litai aštuoniasdešimt centų) 1 000 Eur (tūkstantis eurų) už 1 ha ŽŪN. Specializacija naujai besikuriančiam specializuotam (daržininkystės, uogininkystės, vaistažolininkystės, gėlininkystės, sodininkystės) ūkiui nustatoma atsižvelgiant į iki projekto įgyvendinimo laikotarpio pabaigos planuojamą užsodinti specializuotais augalais ŽŪN plotą ir likusiu projekto kontrolės laikotarpiu šių ŽŪN ploto vidurkis negali būti mažesnis už plotą, už kurį buvo skirta parama.

12. Didžiausia paramos suma vienam ūkiui arba, jeigu kuriasi sutuoktiniai, atitinkantys visus šios priemonės reikalavimus, bendra jų prašoma paramos suma negali viršyti 138 112 Lt (vieno šimto trisdešimt aštuonių tūkstančių vieno šimto dvylikos litų) (40 000 Eur (keturiasdešimt tūkstančių eurų)), kaip nustatyta Reglamento Nr. 1698/2005 priede.

13. Pareiškėjas, dalyvaujantis įgyvendinant šią priemonę, tuo pat metu negali dalyvauti įgyvendinant kitas investicines Programos priemones, išskyrus Programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklą „Asbestinių stogų dangos keitimas“. Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį ES lėšomis finansuojamą projektą, t. y. ne anksčiau, kaip pateikus paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

14. Paramos dydis projektui priklauso nuo naudojamo ŽŪN ploto ir tinkamų finansuoti išlaidų be PVM. ŽŪN plotas nustatomas pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis. Esant keliems to paties sklypo bendraturčiams ŽŪN plotas apskaičiuojamas pagal pateiktus notaro patvirtintus dokumentus, kuriuose nurodyta, kiek kiekvienas bendraturtis sklype valdo ŽŪN (naudojimosi žeme susitarimas ir t. t.). Šie notaro patvirtinti dokumentai turi būti registruojami VĮ Registrų centre.

VI. GALIMI PAREIŠKĖJAI

15. Dėl paramos gali kreiptis jaunas ūkininkas, kaip jis yra apibrėžtas šių taisyklių 4 punkte.
16. Paramos paraiškos, teikiamos su projekto partneriais, nepriimamos.
17. Pareiškėjui mirus po paramos paraiškos pateikimo, bet prieš sprendimo skirti paramą priėmimą, paramos paraiška išregistruojama.
18. Paramos gavėjui mirus ar esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms, dėl kurių paramos gavėjas negali vykdyti prisiimtų įsipareigojimų po sprendimo skirti paramą priėmimo, parama gali būti mokama asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, tačiau su sąlyga, kad jis atitiks pareiškėjo tinkamumo kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu.
19. Pareiškėjas / paramos gavėjas įgaliojimą veikti jo vardu kitam asmeniui gali suteikti tik iškilus nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms.

VII. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI

20. Pareiškėjui parama negali būti suteikiama, jei:
- 20.1. paramos paraiškoje arba pridedamuose dokumentuose ar pagal Agentūros paklausimą pateiktuose dokumentuose Agentūrai sąmoningai pateiktė neteisingą informaciją;
- 20.2. yra priimtas galutinis sprendimas dėl:
- 20.2.1. pareiškėjo kitos sutarties dėl paramos skyrimo iš ES ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą tais kalendoriniais metais kai nustatomas pažeidimas ir sekančiais kalendoriniais metais;
- 20.2.2. paramos mokėjimo nutraukimo dėl padaryto pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos;
- 20.2.3. pareiškėjo įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinio teisės pažeidimo, susijusio su parama. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą dvejus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos;
- 20.3. siekdamas palankaus sprendimo bandė daryti įtaką Agentūrai ir (arba) Ministerijai;
- 20.4. dėl subjektyvių priežasčių neįvykdęs ankstesnio projekto verslo plane užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių, netenka teisės kreiptis paramos pagal investicines priemones iki tol, kol nebus pašalinti veiklos trūkumai.

VIII. TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ KRITERIJAI IR ĮSIPAREIGOJIMAI

21. Pareiškėjo tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų) (netaikoma tam ŽŪN plotui, kuris bus įsigytas iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo datos, jei pareiškėjas neturi reikalaujamo ŽŪN ploto paramos paraiškos pateikimo metu). Jei viešuosiuose registruose esantys duomenys ir pareiškėjo pateikti duomenys skiriasi, Agentūra vadovaujasi viešuosiuose registruose esančiais duomenimis.
22. Tinkamumo gauti paramą kriterijai (toliau – tinkamumo kriterijai) yra šie:
- 22.1. projektas atitinka taisyklių III skyriuje nurodytus priemonės tikslus;
- 22.2. projekto veikla ir išlaidos yra susijusios su priemonės remiama veikla;

22.3. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu);

22.4. pareiškėjas užtikrina, kad projekte numatytos išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų, ES fondų, kitų tarptautinių programų ir fondų;

22.5. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – skolintas lėšas, paramos lėšas, iš veiklos gautinas lėšas – kuris turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis. Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateiktais paskolos suteikimo galimybės patvirtinimo dokumentais, o iki mokėjimo prašymo pateikimo, paramos gavėjas turi pateikti pasirašytą paskolos sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Projektui finansuoti skolintos lėšos negali sudaryti daugiau kaip 90 proc. projekto vertės (su PVM);

22.6. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus (pareiškėjai privalo tvarkyti buhalterinę apskaitą vadovaudamiesi Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejetainė apskaitos sistema rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 3D-491 „Dėl ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejetainė apskaitos sistema rekomendacijų patvirtinimo“ (sudaromas tik balansas ir pelno (nuostolių) ataskaita);

22.7. pareiškėjas kuriantis gyvulininkystės, augalininkystės arba mišrų ūkį nuosavybės teise turi valdyti ne mažesnę kaip 8 ha ŽŪN plotą (per 5 metus nuo paramos paraiškos pateikimo įsipareigojama išplėsti savo valdą iki ne mažesnio kaip 20 ha nuosavybės teise priklausančio ŽŪN ploto), kuriant daržininkystės, uogininkystės, vaistažolininkystės, gėlininkystės ūkį, – ne mažesnę kaip 4 ha ŽŪN plotą, o kuriant sodininkystės ūkį, – ne mažesnę kaip 8 ha ŽŪN plotą. Jei pareiškėjas paramos paraiškos pateikimo dieną neturi reikalaujamo minimalaus nuosavybės teise valdomo ŽŪN ploto, jis turi pateikti dokumentus ar pasižadėjimą, įrodančius, kad iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo datos turės reikiamą nuosavybės teise naudojamų ŽŪN plotą;

22.8. visas įkuriamojo ūkio ŽŪN plotas, kuriam prašoma paramos, paramos paraiškos pateikimo dieną turi priklausyti pareiškėjui nuosavybės teise arba turi būti kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimasis (nuoma, panauda ir kt.). Jei dalis valdos kuriama nuomojamoje žemėje ar kitais pagrindais valdomoje žemėje, turi būti sudarytos žemės valdymo sutartys ir užtikrinamas nepertraukiamas naudojimasis ja visu projekto įgyvendinimo ir projekto kontrolės laikotarpiu (jei žemė yra valdoma nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, atitinkamos sutartys, kuriose nurodytas ŽŪN plotas, turi būti įregistruotos Nekilnojamojo turto registre. Jeigu nuomojama valstybinė žemė, turi būti pateikiama nuomos sutartis, kuri, kaip numatyta Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, turi būti įregistruota Nekilnojamojo turto registre per 3 mėn. nuo sutarties sudarymo dienos. Tai yra, jeigu projekto įgyvendinimo laikotarpiu ir (arba) projekto kontrolės laikotarpiu žemės valdymo sutartys bus nutrauktos ar baigsis jų galiojimo laikas, ne vėliau kaip per 1 mėn., turi būti išsinuomotas ar kitais teisėtais pagrindais valdomas tas pats arba kitas sklypas su tokiu pat ŽŪN plotu. Šios sutartys, kurios paraiškos pateikimo dieną buvo sudarytos, tačiau nebuvo įregistruotos Nekilnojamojo turto registre, turi būti įregistruotos per Agentūros nustatytą terminą;

22.9. jei projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas), vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr.

D1-708 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ patvirtinimo“, nuostatomis, turi būti parengtas statinio statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto techninis projektas (statinio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys (statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis (projektinės sąmatos), patvirtinta atestuoto tai veiklos sričiai statinio projekto dalies vadovo parašu ir išduotas statybą leidžiantis dokumentas, Agentūrai pateikiami kartu su paramos paraiška. Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas kultūros paveldo objekto ar saugomoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška pareiškėjas turi pateikti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme ir susijusiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos ar rekonstravimo projektą arba kapitalinio remonto aprašą.

22.10. nekilnojamas turtas (statinys), į kurį investuojama, paramos paraiškos pateikimo dieną turi priklausyti pareiškėjui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui asmeninės nuosavybės teise, sutuoktinių bendrosios dalinės arba sutuoktinių bendrosios jungtinės nuosavybės teise. Tokiu atveju, kai šis turtas priklauso sutuoktiniui (-iams) bet kuria pirmiau paminėta teise, pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąjį turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne mažiau kaip penkerius metus nuo paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje dienos su įsipareigojimu jį pratęsti visam projekto kontrolės laikotarpiui. Žemė po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais pareiškėjo gali būti nuomojama arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas ja ne trumpesniam kaip 10 metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo. Jei žemė yra valdoma nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti aptarta statybų galimybė;

22.11. gali būti remiamas tik vienas iš sutuoktinių (reikalingas sutuoktinio pritarimas projektui vykdyti), kuris kuriasi pirmą kartą, o valda ir ūkis nebuvo perregistruoti pareiškėjo pagal šią priemonę vardu arba sutuoktinio vardu;

22.12. abiejų sutuoktinių įsikūrimas gali būti remiamas tuo atveju, jei jie pirmą kartą kuria atskirus ūkius ir kiekvienas iš jų atitinka visus šios priemonės reikalavimus. Jei kuriasi sutuoktiniai ir kiekvienas iš jų atitinka visus šios priemonės tinkamumo kriterijus, bendra jų prašoma paramos suma negali viršyti šių taisyklių 12 punkte nustatytos didžiausios paramos sumos;

22.13. jeigu vieno iš sutuoktinių valda arba ūkis santuokos metu įregistruoti daugiau kaip prieš 2 metus iki paramos paraiškos pateikimo, parama įsikurti neskiriama nė vienam sutuoktiniui. Taip pat parama neskiriama vieno sutuoktinio valdos dalį perregistravus kitam sutuoktiniui;

22.14. jeigu vieno iš sutuoktinių valda ir (arba) ūkis santuokos metu buvo išregistruoti prieš jo sutuoktiniui pateikiant paramos paraišką, parama negali būti suteikiama nė vienam iš sutuoktinių;

22.15. jei kuriamasi valdoje, kuri buvo kitos valdos dalis (jei valda buvo padalyta ne anksčiau kaip prieš 2 metus), visiems pareiškėjams, įsikuriantiems tokiose padalytose valdose, bendrai skiriama paramos suma negali viršyti taisyklių 12 punkte numatytos didžiausios paramos sumos;

22.16. pareiškėjas verslo plane, parengtame pagal šių taisyklių 3 priede nustatytą formą, pateikiamame kartu su paramos paraiška, įrodo, kad ūkis atitinka ekonominio gyvybingumo rodiklius, nustatytus Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-350 „Dėl ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“;

22.17. parama teikiama žemės ūkio produktų, kurie išvardyti ES steigimo sutarties I priede, gamybai, išskyrus žuvininkystės produktus ir apynius;

23. Pareiškėjo įsipareigojimai:

23.1. pareiškėjas įsipareigoja visą projekto kontrolės laikotarpį tvarkyti buhalterinę apskaitą taisyklių 22.6 papunktyje nustatyta tvarka;

23.2. pareiškėjas, kuriantis ūkį, per 5 metus nuo paramos paraiškos pateikimo įsipareigoja išplėsti savo valdą iki ne mažesnio kaip 20 ha nuosavybės teise priklausančio ŽŪN ploto, verslo plane numatydamas tokias galimybes bei reikalingas lėšas (netaikoma daržininkystės, uogininkystės, vaistažolininkystės, gėlininkystės, sodininkystės ūkiams);

23.3. paramos gavėjas visu projekto kontrolės laikotarpiu turi išlaikyti tokio pat dydžio ŽŪN plotą, už kurį buvo suteikta parama;

23.4. jei pareiškėjas paramos paraiškos pateikimo dieną neturi taisyklių 22.7 papunktyje nurodyto reikiamo nuosavybės teise valdomo ŽŪN ploto, jis įsipareigoja turėti reikiamą nuosavybės teise valdomą ŽŪN plotą arba pateikia įrodymo dokumentus, kad ketina įsigyti reikiamą ŽŪN plotą iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos (jei yra atkuriamos nuosavybės teisės į žemę ar yra rengiami dokumentai žemės pirkimo sutarčiai sudaryti, pildoma taisyklių 2 priedo forma). Pateikiamuose dokumentuose turi būti nurodoma, kad planuojamas įsigyti ŽŪN plotas yra ne mažesnis, nei numatyta paramos paraiškoje. Paramos dydis nepriklauso nuo didesnio įsigyto ŽŪN ploto, nei buvo nurodyta paramos paraiškoje. Neįgijus paramos paraiškoje nurodyto nuosavybės teise valdomo ŽŪN ploto, už kurį prašoma paramos, iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos, paramos gavėjui taikoma sankcija, numatyta šių taisyklių 64.2 papunktyje;

23.5. pareiškėjas įsipareigoja, esant draudimo paslaugų prieinamumui, apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniai kaip penkerių metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo dienos: projekto įgyvendinimo laikotarpiui – didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus projektą iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas. Įvykus draudžiamajam įvykiui pareiškėjas – paramos gavėjas – įsipareigoja kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 10 (dešimt) darbo dienų, apie tai pranešti Agentūrai. Reikalavimas gali būti netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių, ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šio fakto patvirtinimo oficialius skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Tokiu atveju pareiškėjas, teikdamas paramos paraišką ir pasirašydamas paramos sutartį, privalo įsipareigoti, jog, įvykus įvykiui, kurio metu buvo sunaikintas projekto lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, Agentūrai sugrąžins projektui įgyvendinti skirtą paramos lėšų dalį. Įvykus draudžiamam įvykiui, jei reikalavimas apdrausti turtą nebuvo taikomas, paramos gavėjas įsipareigoja turtą atstatyti savo lėšomis ir apie tai pranešti Agentūrai kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 10 (dešimt) darbo dienų;

23.6. pareiškėjas įsipareigoja be rašytinio Agentūros sutikimo ne mažiau kaip penkerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo dienos nekeisti projekte nurodytos remiamos veiklos pobūdžio, projekto įgyvendinimo reikalavimų ir nuosavybės formos, neparduoti, neįkeisti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto nuosavybės, nenutraukti projekte numatytos vykdyti veiklos;

23.7. jeigu pareiškėjas yra išklaušęs tik minimalią ūkininkavimo pradmenų programą (1992–1999 metų mokymo programa arba mokymo programos, kurių kodai 1620205, 261062102, 261062110), jis įsipareigoja per 36 mėnesių laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos įgyti toliau nurodytą išsilavinimą ir verslo plane turi būti pagrįsta, kad jis:

23.7.1. įgis profesinį žemės ūkio srities išsilavinimą arba mokysis profesinėje mokykloje žemės ūkio specialybės ne mažiau kaip 2 mokslo metus arba;

23.7.2. įgis aukštąjį žemės ūkio srities išsilavinimą arba surinks ne mažiau kaip 80 kreditų arba 3200 akademinių valandų arba;

23.7.3. išklausus Jaunųjų ūkininkų kompetencijos ugdymo programą (kodas 296162026). Informaciją apie šios programos modulių išklausimą Agentūrai teikia Žemės ūkio ministerijos programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras sąrašu, kuris taip pat viešai skelbiamas Žemės ūkio ministerijos programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro svetainėje, arba pareiškėjas / paramos gavėjas pateikia Agentūrai rašytinės formos mokymų baigimo pažymėjimus, kurie išduodami programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro asmens prašymu;

23.8. pareiškėjas įsipareigoja projekto įgyvendinimo laikotarpiu, bet ne vėliau kaip projekto įgyvendinimo laikotarpiu, gilinti profesines ūkininkavimo žinias (išskyrus tuos pareiškėjus, kurie dar mokosi žemės ūkio specialybių profesinėse ar aukštosiose mokyklose, ar projekto įgyvendinimo metu įgijo žemės ūkio išsilavinimą arba mokosi ar baigė Jaunųjų ūkininkų kompetencijos ugdymo programą). Ūkininkavimo žinių gilinimo trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 30 val., Agentūrai iki projekto įgyvendinimo laikotarpio pabaigos turi būti pateikiami profesinių ūkininkavimo žinių gilinimo įrodymo dokumentai – mokymo kursų, seminarų, lauko dienų, susijusių su žemės ūkio veikla, baigimo pažymėjimų ar kitų dokumentų, įrodančių kvalifikacijos tobulinimą, kopijos;

23.9. pareiškėjas įsipareigoja, kad ūkis, atsižvelgiant į jo veiklos pobūdį, atitiks esamus higienos, aplinkosaugos ir gyvūnų gerovės reikalavimus (šis reikalavimas netaikomas, jei numatytos investicijos neturi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi) (Lietuvos Respublikos gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo įstatymas; Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“; Lietuvos Respublikos pašarų įstatymas; Ūkinės paskirties gyvūnų gerovės reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. 223 „Dėl ūkinės paskirties gyvūnų gerovės reikalavimų patvirtinimo“; Skerdžiamų arba žudomų gyvūnų gerovės reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 659 „Dėl skerdžiamų arba žudomų gyvūnų gerovės reikalavimų patvirtinimo“) per ne ilgesnį kaip 36 mėnesių laikotarpį nuo įsikūrimo;

23.10. pareiškėjas įsipareigoja, kad investicijos atitinka, atitiks ES darbo saugos reikalavimus (Techninis reglamentas „Mašinų sauga“, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, Elektrotechninių gaminių saugos techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 „Dėl elektrotechninių gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“);

23.11. pareiškėjas įsipareigoja laikytis Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“, nustatytų reikalavimų ir Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, nurodytų Žemės ūkio naudmenų

geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 3D-327;

23.12. pareiškėjas įsipareigoja, kad žemė, įsigyjama už paramos lėšas, bus naudojama tik žemės ūkio veiklai.

IX. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

24. Projekto įgyvendinimo trukmė turi būti nurodyta paramos paraiškoje ir negali būti ilgesnė nei 2015 m. rugsėjo 30 d.

25. Projekte turi būti numatytos išlaidos, kurios yra susijusios su projekto įgyvendinimu ir numatyta įgyvendinti veikla. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir projektui įgyvendinti būtinos išlaidos, padarytos laikantis pirkimo procedūrų, nurodytų Administravimo taisyklėse, ir numatytos paramos sutartyje, neviršijant numatyto paramos dydžio. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos bendra suma. Jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiami trys komerciniai pasiūlymai, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma atsižvelgiant į mažiausią visų trijų komercinių pasiūlymų kainą.

26. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

26.1. būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos sutartyje;

26.2. pareiškėjo padarytos įgyvendinant projektą ir ne anksčiau kaip nuo paramos paraiškos pateikimo Agentūrai dienos. Tačiau šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų sąrašė pagal taisyklių 27 punktą, arba jeigu jos padarytos nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų Administravimo taisyklėse;

26.3. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios yra patirtos ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos, tačiau, jei parama projektui neskiriama arba jei pirkimai atlikti netaikant pirkimų procedūrų, numatytų Administravimo taisyklėse, nefinansuojamos;

26.4. faktiškai patirtos ir užregistruotos paramos gavėjo apskaitoje išlaidos, pagrįstos dokumentų originalais arba nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis.

27. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

27.1. nauja žemės ūkio technika, įranga (prie šios kategorijos negali būti priskirtos jokios transporto priemonės), technologiniai įrenginiai, kompiuterinė įranga, įskaitant programinę, N ir O kategorijų transporto priemonės skirtos pagamintai produkcijai transportuoti (Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimai, patvirtinti Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“), skirtos projekto reikmėms (išperkamąja nuoma įsigyjamas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos). Jei įsigyjama teisės aktų nustatyta tvarka privaloma registruoti nauja žemės ūkio technika ar transporto priemonės buvo įregistruotos juridinio asmens, vykdančio žemės ūkio technikos ar transporto priemonių pardavimo veiklą, vardu, pareiškėjas turi pateikti to juridinio asmens raštišką patvirtinimą, įrodantį, kad žemės ūkio technika ar transporto priemonė nebuvo eksploatuota;

27.2. žemės ūkio paskirties žemė, kurios vertė neviršija 10 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų sumos, su sąlyga, kad ji bus naudojama tik žemės ūkio veiklai, ir tai pagrindžiama verslo plane;

27.3. naujų statybinių medžiagų įsigijimas, statant ar rekonstruojant gamybinį pastatą, jeigu su paramos paraiška yra pateikiamas statybos ir (arba) rekonstrukcijos leidimas, techninis projektas ir sąmata, kaip nurodyta taisyklių 22.9 papunktyje;

27.4. daugiamečių sodinukų įsigijimas ir jų sodinimas;

27.5. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali sudaryti iki 10 proc. visų kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų (ne daugiau kaip 5 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų gali būti skirta verslo planui rengti ir konsultacijoms projekto įgyvendinimo klausimais);

27.6. projekto viešinimo išlaidos, atliekamos vadovaujantis Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-191 „Dėl informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklių patvirtinimo“.

28. Netinkamos finansuoti išlaidos:

28.1. išlaidos, nesusijusios su projektu ir remiama veikla ir neįvardytos šių taisyklių 27 punkte;

28.2. trumpalaikis turtas, išskyrus naujų statybinių medžiagų įsigijimą;

28.3. paprastoji pakeitimo investicija – investicija turimam statiniui arba įrangai ar jų dalims pakeisti nauju statiniu ar įranga, neišplečiant gamybos pajėgumo daugiau nei 25 proc. arba iš esmės nepakeičiant gamybos ar naudojamos technologijos pobūdžio. Prieš 30 arba daugiau metų pastatyto ūkinio statinio nugriovimas ir jo pakeitimas nauju statiniu nelaikoma pakeitimo investicija. Prieš 5 metus ir seniau įsigytos bei ūkinėje veikloje naudojamos, neatitinkančios saugos reikalavimų ir neigiamą poveikį aplinkai darančios technikos ir (arba) įrangos pakeitimas nauja šiuolaikine technika ir (arba) įranga nelaikomi pakeitimui skirtomis investicijomis (Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlis);

28.4. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas, netaikant pirkimo procedūrų, numatytų Administravimo taisyklėse;

28.5. išlaidos, susijusios su nuomos sutartimi, pavyzdžiui, nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos ar renovacija;

28.6. žemės ūkio gamybos teisių ir licencijų įsigijimo išlaidos;

28.7. gyvūnų įsigijimo išlaidos;

28.8. T3 kategorijos traktoriai, pagaminti keturračių motociklų pagrindu;

28.9. naujų mėšlidžių ir (arba) srutų kauptuvų statybos išlaidos;

28.10. turtas, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas).

28.11. investicijos į bitininkystės, vaisių ir daržovių sektorius, jei tokia pat parama gali būti skiriama iš kitų fondų;

28.12. PVM, kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė).

X. PARAMOS PARAIŠKOS PILDYMAS, TEIKIMAS IR REGISTRAVIMAS

29. Paramos paraiškos forma pateikiama šių taisyklių 1 priede.

30. Paramos paraiškos forma skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse: www.zum.lt ir www.nma.lt.

31. Paramos paraiška ir dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami.

32. Paramos paraiška ir dokumentai turi būti pateikti spausdintine forma (surinkti kompiuteriu) ir elektronine versija. Ranka užpildytos paramos paraiškos nepriimamos.

33. Paramos paraiškas kartu su reikalaujamais priedais ir (arba) pridedamais dokumentais iš pareiškėjų priima ir registruoja Agentūra Administravimo taisyklėse nurodytais adresais. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti pareiškėjo asmeniškai arba per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (paštu, per kurjerį, faksu, el. paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paramos paraiškos nepriimamos.

34. Turi būti pateikiamas vienas originalus paramos paraiškos egzempliorius ir reikalaujamų dokumentų originalai arba kopijos, patvirtintos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

35. Pareiškėjas privalo pasirašyti kiekvieną paramos paraiškos ir pridedamų dokumentų lapą.

36. Paramos paraišką pateikusiam pareiškėjui ir (arba) įgaliotam asmeniui įteikiamas paramos paraiškos registravimą įrodantis raštas.

XI. PARAMOS PARAIŠKŲ VERTINIMAS

37. Paramos paraiškų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Paramos paraiškos gali būti pradėtos vertinti nelaukiant paramos paraiškų priėmimo termino pabaigos. Paramos paraiškos vertinimas negali trukti ilgiau kaip tris mėnesius nuo jos užregistravimo Agentūroje dienos, kai atliekamas paramos paraiškų pirmumo vertinimas – ne ilgiau kaip tris mėnesius nuo paramos paraiškų priėmimo laikotarpio pabaigos. Jei po paramos paraiškų priėmimo termino pabaigos yra skiriama papildomų lėšų priemonei finansuoti, paramos paraiškos, kurią finansuoti atsirado galimybė tik po papildomų lėšų skyrimo, vertinimas negali trukti ilgiau kaip tris mėnesius nuo įsakymo dėl papildomų lėšų skyrimo įsigaliojimo dienos. Į trijų mėnesių paramos paraiškų vertinimo terminą neįskaičiuojami paklausimų pareiškėjui bei patikrų vietoje atlikimo terminai.

38. Užregistravus paramos paraišką, pirmiausia atliekamas administracinės atitikties tikrinimas, kuris negali trukti ilgiau kaip 3 darbo dienas. Paramos paraiškų administracinės atitikties tikrinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

39. Paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių.

40. Sprendimas skirti paramą turi būti priimtas ne vėliau kaip iki 2015 m. birželio 30 d.

XII. PROJEKTŲ PIRMUMO VERTINIMAS

41. Paramos paraiškų pirmumo vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka, vadovaujantis ta informacija, kurią pareiškėjas nurodė taisyklių 1 priede pateiktos paramos paraiškos formos IX skyriaus lentelės 22–25 punktuose ir paramos paraiškos vertinimo metu nustatytais duomenimis. Taisyklių 1 priede pateiktos paramos paraiškos formos IX skyriaus lentelės

22–25 punktuose nurodyti duomenys be Agentūros paklausimo po paramos paraiškos pateikimo Agentūrai dienos negali būti koreguojami ar tikslinami.

42. Projektų atrankos pirmumo kriterijai:

42.1. pareiškėjas kuria mišrų ūkį (viena iš veiklų – gyvulininkystė, paskutiniaiis projekto kontrolės metais, turi sudaryti ne mažiau kaip 40 proc. visų veiklos pajamų);

42.2. pareiškėjas turi aukštąjį žemės ūkio srities išsilavinimą;

42.3. pareiškėjas yra jaunesnio amžiaus (pradedant nuo jauniausiojo, skaičiuojant metais ir mėnesiais);

42.4. paramos paraiškos pateikimo metu valdomas didesnis ŽŪN plotas (pradedant nuo didžiausio ploto, kuris matuojamas ha).

43. Jeigu paramos paraiškoje ir (arba) jos prieduose nėra duomenų, leidžiančių nustatyti pareiškėjo atitiktį prioritetiniam atrankos kriterijui, laikoma, kad pareiškėjas neatitinka šio prioritetinio kriterijaus (Agentūra paklausimo pareiškėjui nesiunčia).

XIII. PARAMOS PARAIŠKŲ PATVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

44. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę, paramos paraiškų vertinimo ataskaitas ir jas teikia Agentūros Projektų atrankos komisijai, kurios sudėtis patvirtinama Agentūros direktoriaus įsakymu. Agentūros Projektų atrankos komisija svarsto, kuriuos projektus finansuoti, ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinų projektų. Galutinis sprendimas dėl paramos skyrimo įteisinamas Agentūros sprendimu. Į komisijos sudėtį turi būti įtraukiamas bent vienas Ministerijos atstovas ir socialiniai ekonominiai partneriai.

45. Kitos paramos paraiškų tvirtinimo ir paramos sutarčių sudarymo procedūros nustatytos Administravimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

XIV. MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS LĖŠŲ IŠMOKĖJIMO TVARKA

46. Paramos gavėjas po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paramos sutartyje, rengia ir Agentūrai teikia nustatytos formos mokėjimo prašymą.

47. Spausdintinė (popieriuje teikiama) mokėjimo prašymo forma ir informacija apie pridedamus dokumentus pateikiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt ir Ministerijos interneto svetainėje www.zum.lt.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2015-03-20, paskelbta TAR 2015-03-23, i. k. 2015-04044

48. Mokėjimo prašymas ir jo priedai turi būti užpildyti lietuvių kalba. Kita kalba užpildytas mokėjimo prašymas bei jo priedai nebus priimami.

49. Paramos gavėjas turi pateikti vieną originalų mokėjimo prašymo egzempliorių ir ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentų bei kitų reikiamų dokumentų originalus arba kopijas, patvirtintas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Paramos gavėjas privalo pasirašyti kiekvieną mokėjimo prašymo ir pridedamų dokumentų lapą.

50. Mokėjimo prašymai kartu su pridedamais dokumentais turi būti pateikti laiku (paramos sutartyje numatytais terminais) Agentūrai šiais būdais:

50.1. spausdintine (popieriuje teikiama) forma. Mokėjimo prašymas ir pridedami dokumentai turi būti pateikti paramos gavėjo asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, faksu arba elektroniniu paštu) arba kitais adresais pateikti spausdintinės (popieriuje teikiamos) formos mokėjimo prašymai ir pridedami dokumentai nebus priimami;

50.2. elektroniniu būdu, naudojantis ŽŪMIS portalo internetine prieiga. Prie mokėjimo prašymo pridedami dokumentai turi būti elektroninės formos (popierinis dokumentas turi būti nuskenuotas ir pateiktas kartu su mokėjimo prašymu). Mokėjimo prašymą pildant elektroniniu būdu internetiniame ŽŪMIS portale, duomenų įvedimo į mokėjimo prašymą laukų išdėstymas ir pavadinimai gali skirtis nuo spausdintinės (popieriuje teikiamos) versijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2015-03-20, paskelbta TAR 2015-03-23, i. k. 2015-04044

51. Mokėjimo prašymus kartu su reikalaujamais priedais iš paramos gavėjų priima ir registruoja Agentūra Administravimo taisyklėse nurodytais adresais.

52. Pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą taikomos sankcijos, nustatytos Administravimo taisyklėse. Pavėluotai teikiami mokėjimo prašymai priimami 20 darbo dienų nuo paramos sutartyje nurodytų projekto įgyvendinimo etapų terminų, bet ne vėliau kaip 2015 m. rugsėjo 30 d.

53. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, jis iki paramos sutartyje nustatyto atitinkamo termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo arba dėl paramos objektų paskirstymo tarp paramos dalių (sutarties keitimo). Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo teikimo terminą, Administravimo taisyklių nustatyta tvarka keičiama paramos sutartis.

54. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, paramos gavėjas turi Agentūrai raštu paaiškinti vėlavimo priežastis ir pateikti dokumentus, pagrindžiančius vėlavimo priežastis.

55. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansines institucijas.

56. Mokėjimo prašymai vertinami ir paramos lėšos užsakomos Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

57. Šiai priemonei taikomas išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas.

58. Taikant išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą, paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą savo lėšomis ir paramos sutartyje nustatytu periodiškumu teikia Agentūrai mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus ir (arba) jų kopijas, patvirtintas paramos gavėjo ar jo įgalioto asmens parašu.

59. Paramos gavėjas gali pateikti iki dviejų mokėjimo prašymų (įskaitant ir galutinį mokėjimo prašymą). Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutiniojo mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti projekto išlaidas ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

60. Paramos lėšos išmokamos Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

61. Paramos gavėjas Agentūrai užbaigto projekto metines ataskaitas ir su projektu susijusios veiklos pagrindimo dokumentus teikia Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

62. Agentūra ne vėliau kaip po 36 mėnesių nuo ūkininko įsikūrimo turi patikrinti 23.7 papunktyje numatyto įsipareigojimo vykdymą.

XV. SANKCIJOS

63. Paramos gavėjui nesilaikant paramos suteikimo reikalavimų ir (arba) pažeidžiant paramos gavimo ir naudojimo sąlygas, ir (arba) nesilaikant Taisyklėse, paramos paraiškoje ir paramos sutartyje numatytų reikalavimų, taikomos sankcijos, numatytos Administravimo taisyklėse.

64. Paramos sumažinamo sankcija taikoma:

64.1. pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą, paramos suma mažinama 0,5 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną. Pavėluotai teikiami mokėjimo prašymai priimami 20 darbo dienų nuo paramos sutartyje nustatytos datos. Vėliau pateikti mokėjimo prašymai nepriimami;

64.2. jeigu paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo metu pareiškėjas neturi įsipareigojime nurodyto turėti ŽŪN ploto, arba paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu neturėjo reikalaujamo minimalaus nuosavybės teise valdomo ŽŪN ploto jam parama sumažinama tiek, koks yra paramos dydis už trūkstamą ha skaičių;

64.3. paramos gavėjui neįkūrus mišraus ūkio iki kontrolės laikotarpio pabaigos, kurio viena iš veiklų gyvulininkystė sudarytų ne mažiau kaip 40 proc. nuo visų veiklos pajamų, paramos suma sumažinama nustatyto nepasiektų pajamų dydžio santykio su 40 proc. dydžiu.

65. Paramos susigrąžinamas taikomas, kai paramos gavėjas:

65.1. buvo išklauses tik minimalią ūkininkavimo pradmenų programą (1992–1999 metų mokymo programa arba mokymo programos, kurių kodai 1620205, 261062102, 261062110) ir per 36 mėnesių laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo datos neįgijo 23.7.1–23.7.3 punktuose nurodyto išsilavinimo, kurio poreikis pagrįstas verslo plane;

65.2. ūkininkavimo žinias gilino mažiau kaip 30 val. (išskyrus tuos pareiškėjus, kurie dar mokosi žemės ūkio specialybių profesinėse ar aukštosiose mokyklose, ar projekto įgyvendinimo metu įgijo žemės ūkio išsilavinimą arba mokosi ar baigė Jaunųjų ūkininkų kompetencijos ugdymo programą);

65.3. neužtikrina, kad ūkis ir valda po 36 mėnesių nuo įsikūrimo atitiktų aplinkos apsaugos, veterinarijos, higienos ir gyvūnų gerovės reikalavimus;

65.4. nesilaiko žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų bei neužtikrina, kad žemės ūkio naudmenos ir pasėliai būtų geros agrarinės būklės.

66. Paramos dalies susigrąžinamas taikomas, kai:

66.1. paramos gavėjas per 5 metų laikotarpį nuo paramos paraiškos pateikimo datos neišplečia valdos iki ne mažesnio kaip 20 ha nuosavos žemės ploto, iš jo susigrąžinamas paramos dydis už trūkstamą ha skaičių (taikoma, kuriant gyvulininkystės, augalininkystės ir mišrų ūkį);

66.2. projekto kontrolės laikotarpiu nustatoma, kad dalis paramos gavėjo valdomų ŽŪN, už kurias buvo suteikta parama, už 1 ha ŽŪN skiriant 3 452,80 Lt (tris tūkstančius keturis šimtus penkiasdešimt du litus aštuoniasdešimt centų) (1 000 Eur (vieną tūkstantį eurų), tapo nebe paramos gavėjo valdos dalimi, tokiu atveju susigrąžinama paramos suma 1 ha ŽŪN prilyginant 3 452,80 Lt (trims tūkstančiams keturiems šimtams penkiasdešimt dviem litams aštuoniasdešimt centų) (1 000 Eur (vienam tūkstančiui eurų). Jeigu už 1 ha ŽŪN buvo skirta 6 905,60 Lt (šeši tūkstančiai devyni šimtai penki litai šešiasdešimt centų) (2 000 Eur (du tūkstančiai eurų), tokiu atveju susigrąžinama paramos suma 1 ha ŽŪN prilyginant 6 905,60 Lt (šešiams tūkstančiams devyniems šimtams penkiems litams šešiasdešimt centų) (2 000 Eur (dviem tūkstančiams eurų).

66.3. prekės, darbai ar paslaugos įsigytos nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų Administravimo taisyklėse.

XVI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

67. Patikrų vietoje atlikimo tvarka nustatyta Administravimo taisyklėse ir šiose taisyklėse.

68. Paramos gavėjui nesilaikant paramos suteikimo reikalavimų, pažeidžiant paramos sutarties sąlygas ir (arba) pažeidžiant įsipareigojimus, numatytus taisyklėse, paramos paraiškoje ir paramos sutartyje, taikomos sankcijos, numatytos Administravimo taisyklėse ir priemonės taisyklėse.

69. Projektų dokumentų saugojimo, apskundimo tvarką ir kitą šiose taisyklėse nepateiktą informaciją reglamentuoja Administravimo taisyklės.

70. Šių Taisyklių prieduose pateiktų duomenų, kurie būtini paramos paraiškai vertinti, litais išreikštas skaitmenines vertes, nuo 2015 m. sausio 1 d. Agentūra turi perskaičiuoti į eurus išreikštas vertes, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatyme nustatyta tvarka.

71. Pasikeitus šiose taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-200](#), 2015-03-20, paskelbta TAR 2015-03-23, i. k. 2015-04044

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 21 d. įsakymo Nr. 3D-882 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ įgyvendinimo 2014 metais taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo